

KÄYPÄ HOITO -SUOSITUKSEN IMPLEMENTOINTISUUNNITELMA:

Runsaat kuukautisvuodot

3.5.2018

IMPLEMENTOINNIN TAVOITTEET

Tähän kirjataan suositustyöryhmän **tavoitteet** toimintatapojen muutokselle. Kirjataan vähintään viisi asiaa, joissa kliinisen kokemuksen perusteella on epäsuhtaa suosituksen ja toiminnan välillä.

1. Runsaiden kuukautisvuotojen diagnoosi perustuu anamneesiin sekä vuodon määrän ja vuodosta aiheutuvan haitan arviointiin.

Naisen oma arvio (kuukautissuojien määrä ja hyytymät) kuvaa epätarkasti vuodon määrää. Anamneesin apuna voi käyttää runsaiden kuukautisvuotojen kyselylomaketta (runsaiden kuukautisvuotojen kyselylomake) sekä kuvatestiä (Kuukautisvuodon määrän arviointi lomake).

2. Mahdollinen raudanpuute tulee aina tutkia ja anemia hoitaa.

Runsaista vuodoista kärsivät naiset voivat menettää keskimäärin jopa 5–6-kertaisen määrän rautaa kiertoa kohden verrattuna naisiin, joilla on normaalit kuukautiset. Kaikilta tutkitaan perusverenkuva ja trombosyytit (PVK+T). Anemisoituneilta tutkitaan lisäksi ferritiini tai transferriniireseptori (P-Ferriit tai P-TfR). Aneemisilla naisilla elämänlaatu voi parantua enemmän ei-aneemisiin naisiin verrattuna runsaiden vuotojen hoidon jälkeen. Anemian korjaantuminen ilman rautahoitoa voi kestää vuoden ja ferritiinipitoisuuksien korjaantuminen jopa 5 vuotta

3. Hoidon aiheet ja valinta ovat yksilöllisiä. Hoidosta päättävät yhdessä potilas ja hänen lääkäriinsä. Yhteistä hoitopäätöstä varten on laadittu taulukko, jossa vertaillaan erilaisten hoitovaihtoehtojen hyviä ja ongelmallisia puolia.

Runsaiden kuukautisvuotojen hoitoon on useita tehokkaita hoitovaihtoehtoja.

- Tulehduskipulääkkeet vähentävät kuukautisvuodon määrää 10–50 % ja kuukautiskipuja (A).
- Traneksaamihappo (annos 1–1,5 g x3) vähentää kuukautisvuodon määrää 20–60 % puolella hoitoa saavista naisista (A).
- Yhdistelmäehkäisyvalmisteet vähentävät kuukautisvuodon määrää 35–70 % (A).
- Hormonikierukka, joka sisältää 52 mg levonorgestreelia (vapauttaa 20 ug/24 h), vähentää vuodon määrää 70–95 % ja parantaa huomattavasti elämänlaatua (A).
- Kohdun limakalvon tuhoaminen ei ole runsaiden kuukautisvuotojen ensisijainen hoito, mutta sitä voidaan harkita potilaille, joille muut hoitomuodot eivät sovi tai joilla leikkauriskit ovat suuret. Toimenpide vähentää kuukautisvuodon määrää yli 80 %:lla potilaista (A).

Vaihtoehtoista valitaan sopivin yhdessä potilaan kanssa. Valinnan tueksi on laadittu Runsaat kuukautisvuodot: [hoitovaihtoehdot -taulukko](#).

4. Hoidossa suositetaan ensisijaisesti lääkkeellisiä hoitoja, erityisesti hormonikierukkaa. Jos lääkkeelliset hoidot eivät tule kyseeseen tai eivät tehoa riittävästi on kohdunpoistolle myös mini-invasiivisempia vaihtoehtoja

Kohdun limakalvon tuhoaminen ei ole runsaiden kuukautisvuotojen ensisijainen hoito, mutta sitä voidaan harkita potilaille, joille muut hoitomuodot eivät sovi tai joilla leikkausriskit ovat suuret. Toimenpide vähentää kuukautisvuodon määrää yli 80 %:lla potilaista (A).

SUOSITUKSEN SISÄLTÄMÄT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

Tähän kirjataan suosituksen materiaalit, jotka esitetään nettisivuilla oikeassa palstassa kohdassa ”Opi ja ota käyttöön”. Linkki voidaan tehdä esimerkiksi kaavioihin, taulukoihin, kuviin ja erilaisiin lisämateriaaleihin, kuten potilasohjeet, kaavakkeet, videot.

- Taulukko: Runsaan kuukautisvuodon syitä
- Lisätietomateriaali: Runsaiden kuukautisvuotojen kyselylomake
- Lisätietomateriaali: Kuukautisvuodon määrän arviointi lomake
- Kaavio: Runsaiden kuukautisvuotojen vuokaavio
- Runsaat kuukautisvuodot: hoitovaihtoehdot

VIESTINTÄ JA NÄKYVYYS

Tähän kirjataan suurelle yleisölle suunnatut keskeiset viestit ja suunnitellut tiedottamiskanavat (tiedotustilaisuus, tiedote, päivitysuutinen, KH- uutiskirje, some).

Keskeiset viestit suurelle yleisölle

- Hoidon aiheet ja valinta ovat yksilöllisiä. Hoidosta päättävät yhdessä potilas ja hänen lääkärinsä. Yhteistä hoitopäätöstä varten on laadittu taulukko, jossa vertaillaan erilaisten hoitovaihtoehtojen hyviä ja ongelmallisia puolia.

Tiedottamiskanavat

- Päivitysuutinen julkaistaan Käyvän hoidon ja Duodecim kotisivuilla sekä Terveysportissa
- Some (Facebook, Twitter)
- KH- uutiskirje